

Samenvatting

Zelfmanagement voor mensen met een chronische ziekte wordt tegenwoordig gezien als een essentieel onderdeel van de behandeling. Studies om de effectiviteit van dit soort interventies aan te tonen laten echter zeer uiteenlopende resultaten zien waardoor zorgverleners met vragen blijven zitten hoe ze dit soort interventies moeten toepassen bij hun patiënten. In dit proefschrift is onderzocht welke patiënten meer baat hebben bij zelfmanagement interventies en welk type interventies beter werkt. Dit is gedaan door de ruwe data op te vragen van eerdere studies op dit gebied en deze samen te voegen in 1 grote database. Om te onderzoeken of effecten ziekte-specifiek zijn of voor meer aandoeningen gelden is dit parallel gedaan voor patiënten met hartfalen en patiënten met COPD. We konden de data van 34 studies (5624 patiënten met hartfalen en 3282 patiënten met COPD) includeren in onze database.

Zelfmanagement interventies bleken in hartfalen patiënten voornamelijk effectief om uitkomsten te verbeteren die direct waren gerelateerd aan de ziekte (ziekte-gerelateerde kwaliteit van leven, ziekenhuisopname en sterfte). In COPD patiënten vonden we positieve effecten in alle patiënten op kwaliteit van leven en ziekenhuisopnamen, maar geen effect op sterfte. De analyse van het effect in verschillende subgroepen van patiënten lieten zien dat patiënten met hartfalen en depressieve symptomen een lagere overlevingskans hebben na een zelfmanagement interventie. In COPD patiënten waren er indicaties dat zelfmanagement interventies effectiever waren in mannen, patiënten met ernstigere luchtwegobstructie, zwaarlijvige patiënten en patiënten met een matig vertrouwen in eigen vaardigheden. In geen van deze groepen was het effect consistent over meerdere uitkomsten.

De analyse van verschillende programma onderdelen van de zelfmanagement-interventies tonen dat interventies die langer duren (in maanden) het risico op sterfte in hartfalen patiënten verminderden en ziekenhuisopname in beide groepen patiënten verminderden. Hoewel weinig effectieve ingrediënten van zelfmanagement interventies boven water kregen, lijkt het erop dat een langere duur van interventies leidt tot betere gezondheidsuitkomsten in patiënten met hartfalen en COPD. Gezien de positieve effecten van zelfmanagement interventies in de gehele groep van hartfalen en COPD patiënten ondersteunen de bevindingen het implementeren van zelfmanagement interventies in de behandeling, ongeacht het type patiënt. Wel is voorzichtigheid voor patiënten met hartfalen met symptomen van depressie geboden en worden aanvullende cognitieve interventies in deze groep aan te raden.